

De l'ovella també s'aprofita tot

De sempre s'ha dit que del porc s'aprofita tot, però no és cap mentida fer aquesta mateixa afirmació de l'ovella. He de dir que la primera cosa que em va venir al cap quan em vaig posar a fer aquest article va ser pensar en una bona costellada, i en segons lloc recordar la samarra que porten en Garrofa i en Pallanca durant la representació dels Pastorets de Berga. La veritat però, i no ho hagués dit mai, de no haver fet aquesta petita recopilació, no se m'hauria acudit de dir que de les ovelles s'aprofita tot.

Carn, llet, formatges i iogurts

La comercialització de la seva carn amb fins alimentaris ve ja de molt antic, així com l'aprofitament dels derivats de la seva

llet, amb la qual es confeccionen diferents formatges, iogurts i mató. D'aquest últim producte, tot i que actualment la major part s'elabora amb llet de vaca, encara hi ha qui utilitza la llet d'ovella, com es feia antigament. Com a curiositat també esmentaré aquí que a part de la carn de be tradicional, en alguns països també són populars alguns plats "especials", com la carn de bèstia viva, que és la cua de les ovelles d'un any, que se'ls talla quan es volen aparellar per primera vegada, per facilitar l'acte o per evitar que se'ls enganxi en algun arbust. També he descobert que amb les seves despulles, en alguns llocs, es fan plats populars o tradicionals, els quals són considerats llaaminadures, com un que es fa amb els testicles

de l'ovella, o bé aquell altre, les vísceres de la qual es couen dins el seu propi estómac.

Sang i fetge

Amb aquests dos elements s'elabora el freginat, que es fa el dia que es mata un corder o una ovella, es fregeix la sang i el fetge amb ceba i es condimenta amb una salsa agredolça feta amb vinagre i mel. La sang sola també era feta servir per clarificar el vi, i com a curiositat s'ha de dir que en alguns llocs s'havia arribat a fer servir inclús el corder sencer.

La llana

La llana fou un dels primers productes tèxtils. La cria de ramats per la seva llana ha estat una de les indústries més antigues i els ramats eren moneda de canvi,

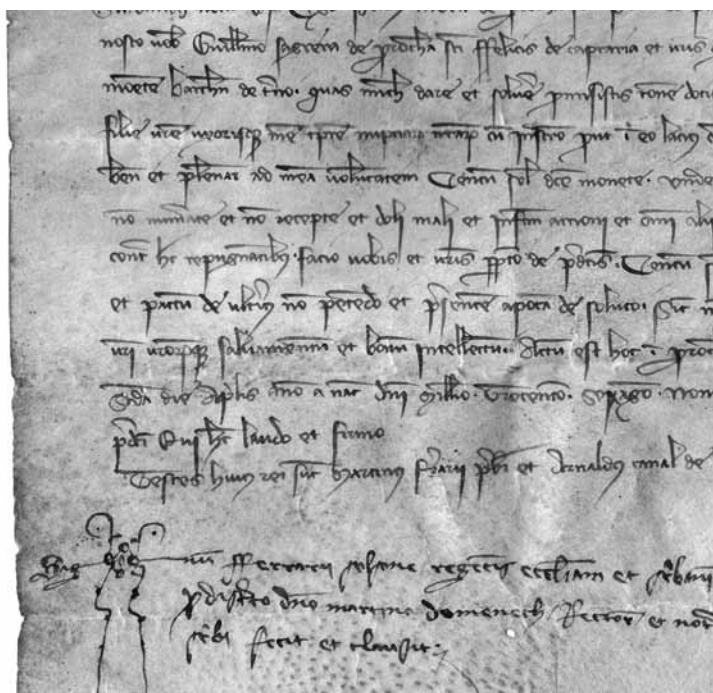
arribant a ser, en un moment donat, la principal font d'ingressos d'impostos per la Corona d'Anglaterra. La pell d'ovella també s'utilitza per produir roba d'abric, calçat, guants, cinturons i bosses. Actualment la llana d'ovella és usada també com aïllament tèrmic ecològic en habitatges.

Banyes i ungles

Amb aquests s'obté cola per enganxar botons i pintes.

Els òrgans interns

Les tripes d'ovella es fan servir com a funda en l'elaboració d'embotits, cordes per a instruments musicals i raquetes de tennis; també surt d'aquestes un fil que els cirurgians fan servir per cosir en intervencions quirúrgiques.

Xollar, tondre i esquilar són paraules sinònimes del fet de tallar arran la llana de les ovelles.

ARXIU ARB

Els greixos

El sèu: és un tipus de greix que es troba al voltant dels ronyons, i que s'ha fet servir per fer espelmes i sabó.

La lanolina: és una substància greixosa que segreguen les glàndules sebàcies de les ovelles, i que serveix per protegir-les del fred i de la pluja, ja que és impermeable. És utilitzada com a base de gran quantitat de cosmètics.

L'àcid esteàric: és un tipus de greix que s'ha fet servir en l'elaboració de cosmètics, lubricants, esprais pel cabell, desodorants, cremes, i inclús de xiclets.

Ossos i cartílags

Han estat utilitzats com objectes de decoració, tallats com ara daus i botons, o per crear cola d'enganxar o gelatina.

Tant els ossos d'ovella com els d'altres animals, avui també es fan servir com a combustible; és l'anomenat carbó animal, que s'obté mitjançant la combustió incompleta amb absència d'aire. Es fa servir, entre altres coses, com a decolorant de begudes, en el refinament de sucres.

Els cranis de marrans (mascle de la ovella) han estat utilitzats des de temps immemorial per algunes religions i també en rituals esotèrics.

Excrements i orina

A part de servir com adobs naturals, els excrements d'ovella, mesclats amb altres materials tradicionals també s'han fet servir en al producció de paper.

Les cèl·lules

En investigació científica, l'any 1996, a partir d'una cèl·lula d'una ovella es va clonar el primer mamífer, que va portar el nom de Dolly.

I inclús el seu propi pes

En alguns grans escorxadors fan servir el propi pes dels animals un cop morts; els cossos van caient des de la part més alta i s'aprofita l'energia que produeixen per anar desplaçant els altres de secció en secció mentre es treballa en aquests.

Josep Maria Rossinyol i Locubiche

